

# Vysokoškolaček přibývá, ale vědkyň ubývá

Podíl žen mezi studujícími a absolventy vysokých škol sice roste, avšak jejich zastoupení mezi vědci klesá. V roce 2014 bylo mezi výzkumníky 27,2 procenta žen, šlo o nejnižší hodnotu od roku 2001. Zjistila to Monitorovací zpráva o postavení žen v české vědě za rok 2014, kterou zveřejnilo Národní kontaktní centrum - gender a věda Sociologického ústavu Akademie věd ČR.

6.1.2016

Na magisterském stupni studia na VŠ dlouhodobě převládají ženy, v roce 2014 jich bylo bezmála šedesát procent. Mezi doktorandy bylo 44,4 procenta žen. Do zastoupení žen ve výzkumu se to ale nijak nepromítá, ačkoliv se celková populace výzkumníků poslední roky zvětšuje, uvedli autoři zprávy.

Mezi rokem 2013 a 2014 se počet výzkumníků zvýšil o 3038 lidí, ale z toho bylo jen 278 žen. Při přepočtení na celé úvazky ženy představují méně než čtvrtinu výzkumníků.

## **Snaha zvýšit zastoupení žen ve vědě**

Aktualizovaná Národní politika výzkumu, vývoje a inovací si dává za cíl zvýšit do roku 2020 zastoupení žen na třicet procent při přepočtení na plné úvazky, což odpovídá současnému průměru EU, připomněla editorka Monitorovací zprávy Hana Tenglerová. „Jedná se o první závazek tohoto typu vůbec,” doplnila.

Podle Monitorovací zprávy se také zvyšuje „genderová segregace” jednotlivých sektorů, v nichž se výzkum provádí. „Sektory, které jsou největší a vykazují největší růst, zaměstnávají a zároveň také nově přijímají nejmenší podíl žen-výzkumnic,” uvádí se v jejích hlavních zjištěních.

Více než dvě pětiny výzkumníků působí v podnikatelské sféře, kam směřovalo asi 80 procent přírůstku těchto odborníků mezi lety 2013 a 2014. Zatímco na začátku tisíciletí tvořily ženy bezmála pětinu výzkumníků v tomto sektoru, do roku 2014 kleslo jejich zastoupení na 14,9 procenta.

## **Žen je méně i v humanitních vědách**

Přes dvě pětiny výzkumníků zaměstnávají také vysoké školy, kde je zastoupení žen 34,9 procenta. Od roku 2011 klesá. Největší zastoupení mají výzkumnice v neziskovém

sektoru, kde jich je 43 procent. V této oblasti ale pracuje jen půl procenta výzkumníků. Ve vládním sektoru, který je zaměstnavatelem 15,9 procenta vědců v ČR, pracovalo v roce 2014 37,6 procenta žen.

Zastoupení žen klesá nejen v technických a přírodních, ale také v humanitních vědách. Jinde jejich podíl stagnuje. Například v technických oborech se v letech 2001 až 2014 zvýšil počet výzkumníků o více než devět tisíc lidí, z nichž bylo asi devadesát procent mužů. Ve stejném období získaly doktorát asi dva tisíce žen.

Zastoupení žen klesá na vyšších stupních akademické dráhy, největší propad je mezi odbornými asistenty a docenty. Ženy jsou také podle Monitorovací zprávy málo zastoupeny na rozhodovacích pozicích. Mezi lidmi z čela výzkumných, vysokoškolských a dalších institucí bylo v roce 2014 jen 13 procent žen, v širším vedení jich působilo 23,3 procenta.

Zpráva monitorující postavení českých vědkyň byla vydána posedmé. Statistiky podle její editorky dokládají především to, že se situace nevyvíjí pozitivním směrem, tedy směrem k větší genderové vyváženosti.